

[Strona główna](#)>[Postępowanie sądowe](#)>[Sprawy cywilne](#)>[Sąd którego kraju jest właściwy w danej sprawie?](#)

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [hu](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

[angielski](#)

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Swipe to change

Sąd którego kraju jest właściwy w danej sprawie?**Węgry****1 Do jakiego sądu należy się zwrócić: do sądu powszechnego orzekającego w sprawach cywilnych czy do sądu szczególnego (na przykład sądu orzekającego w sprawach z zakresu prawa pracy)?**

Zgodnie z ustawą o organizacji sądownictwa i administracji sądowej na terenie Węgier działa tylko jeden rodzaj sądu szczególnego, którym jest sąd administracyjny i pracy zajmujący się sprawami z zakresu prawa pracy i prawa administracyjnego. Sądami właściwymi do spraw innych niż sprawy z zakresu prawa pracy i prawa administracyjnego są sądy powszechne. Nawet jeżeli sprawę prowadzi sąd szczególny, odwołań nie rozpoznaje sąd szczególny, lecz sąd powszechny, mianowicie sąd okręgowy (*törvényszék*) właściwy dla miejsca siedziby sądu administracyjnego i pracy.

Sądy administracyjne i pracy zapewniają kontrolę decyzji administracyjnych oraz rozstrzygają spory wynikające ze stosunków pracy i z podobnych stosunków prawnych. Decyzje administracyjne, których dotyczą takie postępowania, mogą obejmować: decyzje w sprawach administracyjnych wydane przez organ lub kierownika organu określonych w ustawie o ogólnych zasadach postępowania administracyjnego; tytuły wykonawcze wydane na skutek naruszenia zobowiązań wynikających z umowy administracyjnej; akty prawa miejscowego samorządów lokalnych oraz decyzje innych organów, jednostek lub osób, w przypadku których zgodnie z przepisami odrębnych aktów prawnych można stosować prawo sadowoadministracyjne.

Postępowania w sprawach z zakresu stosunków pracy i podobnych stosunków prawnych obejmują dochodzenie roszczeń na podstawie prawa pracy lub wynikających ze stosunku pracy urzędnika, służby w administracji rządowej i w sektorze publicznym lub stosunku członka spółdzielni pociągającego za sobą obowiązek świadczenia usług i pracy. W postępowaniu z zakresu prawa pracy można także dochodzić roszczeń bezpośrednio wynikających ze stosunku pracy między pracownikiem i pracodawcą. Właściwość sądów administracyjnych i pracy obejmuje decyzje administracyjne z zakresu kontroli bezpieczeństwa i higieny pracy, decyzje dotyczące utworzenia komitetu dialogu sektorowego, udziału w nim i uprawnień wykonywanych w jego ramach, decyzje administracyjne wydane przez krajowy organ ds. zatrudnienia na podstawie ustawy o promowaniu zatrudnienia i świadczeniach dla bezrobotnych, jak również kontrolę sądową decyzji w sprawach związanych z zabezpieczeniem społecznym. W tych kwestiach sądy administracyjne i pracy prowadzą postępowania zgodnie z prawem sadowoadministracyjnym.

2 W przypadku gdy właściwość mają sądy powszechne orzekające w sprawach cywilnych (tj. sądy, które odpowiadają za rozpoznawanie takich spraw), w jaki sposób mogę się dowiedzieć, do którego z nich należy się zwrócić?**2.1 Czy istnieje rozróżnienie w hierarchii sądów powszechnych orzekających w sprawach cywilnych (na przykład sądy rejonowe są sądami niższej instancji, a sądy okręgowe są sądami wyższej instancji), a jeżeli tak, który z nich jest właściwy w mojej sprawie?**

Zgodnie z ustawą o organizacji sądownictwa i administracji sądowej wyroki w pierwszej instancji wydawane są przez sądy rejonowe (*járásbíróság*) i okręgowe. Wszystkie sprawy nieprzekazane ustawowo sądom okręgowym podlegają właściwości sądów rejonowych. Do właściwość sądów okręgowych należą:

- spawy dotyczące praw majątkowych, w których wartość majątku przekracza 30 mln HUF, z wyjątkiem spraw dotyczących małżeńskiego ustroju majątkowego wnoszonych równocześnie ze wszczęciem postępowania w sprawach małżeńskich lub w ramach takiego postępowania;
- spawy o odszkodowanie za szkody wyrządzone przez osoby pełniące obowiązki służbowe w ramach sprawowania funkcji publicznych;
- spory dotyczące praw autorskich i pokrewnych, w tym wykonywania praw i dochodzenia roszczeń dotyczących opłat z tytułu zbiorowego zarządu prawami, jak również sprawy dotyczące własności przemysłowej oraz sprawy dotyczące praw, o których mowa w art. 86 ust. 3–4 kodeksu cywilnego;
- spawy dotyczące międzynarodowego przewozu towarów lub umów transportowych;
- niektóre sprawy dotyczące spółek;
- niektóre sprawy dotyczące podmiotów zarejestrowanych przez sąd okręgowy, przy czym nieuznawanych za spółki;
- powództwa z zakresu prawa cywilnego w następstwie naruszenia praw osobistych, w tym sprawy o odszkodowanie z tytułu takiego naruszenia, o ile wnoszone są jednocześnie lub w ramach takich spraw;
- spawy dotyczące stosunków prawnych wynikających z papierów wartościowych;
- spawy o sprostowanie w prasie.

Sądy okręgowe nie tylko prowadzą postępowania w pierwszej instancji, ale także wydają wyroki w drugiej instancji, w sprawach w których złożono odwołania od wyroków sądów rejonowych i sądów administracyjnych i pracy.

W przypadkach określonych przepisami prawa regionalne sądy apelacyjne (*ítélőtábla*) wydają orzeczenia w sprawie odwołań od wyroków sądów rejonowych i okręgowych oraz prowadzą postępowania w innych sprawach, które im przekazano. Sądem Najwyższym Węgier jest *Kúria*. Sąd Najwyższy – w przypadkach określonych przepisami prawa – wydaje orzeczenia w sprawie odwołań od wyroków sądów okręgowych i regionalnych sądów apelacyjnych oraz w sprawie wniosków o przeprowadzenie kontroli sądowej, jak również w sprawach dotyczących sprzeczności między aktami samorządu lokalnego a innymi przepisami, a także uchyla takie akty. Ponadto Sąd Najwyższy orzeka w sprawach o niewywiązywanie się przez samorządy lokalne z ustawowego obowiązku stanowiącego prawa i prowadzi postępowania w innych przekazanych mu sprawach.

2.2 Właściwość miejscowa (który sąd jest właściwy do rozpoznania mojej sprawy: sąd w mieście A czy w mieście B?).**2.2.1 Podstawowa zasada ustalania właściwości miejscowej**

Zasadniczo we wszystkich przypadkach, w których nie ustalono właściwości wyłącznej innego sądu, sądem właściwym jest sąd miejsca zamieszkania pozwanego (właściwość ogólna). W przypadku gdy pozwany nie ma miejsca zamieszkania na terenie Węgier, właściwość ustala się według miejsca jego pobytu. Jeżeli miejsce pobytu pozwanego jest nieznanne lub znajduje się za granicą, właściwość ustala się według jego ostatniego miejsca zamieszkania na terenie Węgier. W przypadku niemożności ustalenia takiego miejsca lub jego braku właściwość ustala się według miejsca zamieszkania powoda lub, w przypadku jego braku, według miejsca pobytu powoda. Jeżeli miejsce pracy i miejsce zamieszkania nie znajdują się na tym samym obszarze geograficznym,

na wniosek pozwanego złożony najpóźniej na pierwszej rozprawie w danej sprawie sąd przekaze sprawę sądowi właściwemu dla miejsca pracy pozwanego w celu przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku.

W przypadku powództw wnoszonych przeciwko osobie prawnej właściwość ogólną można ustalić na podstawie lokalizacji siedziby osoby prawnej lub siedziby organu uprawnionego do jej reprezentowania. W przypadku wątpliwości za siedzibę uznaje się miejsce prowadzenia działalności osoby prawnej. Jeżeli siedziba osoby prawnej znajduje się w Budapeszcie, ale jej działalność obejmuje obszar komitatu Peszt, sprawę rozpatrzy sąd właściwy dla komitatu Peszt. W przypadku gdy osoba prawna nie posiada siedziby na terenie Węgier, właściwość w sprawach wnoszonych przez węgierską osobę prawną ustala się według miejsca siedziby osoby prawnej. Jeżeli powód jest węgierską osobą fizyczną, właściwość zostanie ustalona według miejsca zamieszkania powoda albo, w przypadku braku takiego miejsca, według miejsca pobytu powoda.

Do ustalenia właściwości w sprawach przeciwko podmiotom niemającym osobowości prawnej stosuje się odpowiednio te same zasady co w przypadku osób prawnych.

2.2.2 Wyjątki od podstawowej zasady

2.2.2.1 W jakim przypadku mam możliwość wyboru pomiędzy sądem w miejscu zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady) a innym sądem?

We wszystkich przypadkach, w których nie określono właściwości wyłącznej innego sądu, powód może – jeśli sobie tego życzy i spełnia określone warunki wstępne określone w przepisach postępowania cywilnego – wnieść sprawę do innego sądu wymienionego we wspomnianych przepisach, zamiast do sądu posiadającego właściwość ogólną ze względu na osobę pozwanego.

Na przykład w sprawach majątkowych właściwy jest również sąd właściwy dla obszaru, na którym pozwany pozostaje przez przewidywalnie długi okres (np. jako pracownik lub student). W przypadku żołnierzy niezawodowych Węgierskich Sił Obronnych i innych sił zbrojnych właściwość sądu określa się według stałego miejsca odbywania służby. Właściwości nie można ustalić na tej podstawie w przypadku pozwanych, którzy nie posiadają zdolności procesowej.

W przypadku gdy pozwany nie posiada miejsca zamieszkania ani miejsca pobytu na terenie Węgier, sprawa majątkowa może również zostać wniesiona do sądu właściwego dla miejsca, w którym znajduje się składnik majątku będący przedmiotem pozwu lub w którym znajduje się możliwy do zajęcia składnik majątku pozwanego. W przypadku gdy ze składnikiem majątku związane jest roszczenie, sprawa może zostać wniesiona do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania dłużnika lub, jeżeli roszczenie dotyczy rzeczy, również do sądu właściwego dla miejsca, w którym znajduje się taka rzecz.

Sprawy o alimenty, dodatki i podobne świadczenia okresowe można również wnieść do sądu właściwego dla miejsca pobytu powoda.

Sprawę dotyczącą pieczy nad dziećmi można również wnieść do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania dziecka.

Sprawy dotyczące własności lub posiadania nieruchomości i innych praw do nieruchomości bądź dotyczące stosunków prawnych związanych z nieruchomością można również wnieść do sądu właściwego dla miejsca położenia nieruchomości.

Sprawy dotyczące roszczeń wynikających z transakcji przeprowadzanych przez podmioty gospodarcze w ramach ich działalności można również wnieść do sądu właściwego dla miejsca przeprowadzenia transakcji lub miejsca jej wykonania.

Sprawę o odszkodowanie można wnieść do sądu właściwego dla miejsca lub obszaru, w którym wystąpiła szkoda.

Sprawę dotyczącą weksla można wnieść do sądu właściwego dla miejsca płatności.

Wobec współdłużnika i dłużnika głównego można wytoczyć w tym samym czasie powództwo do sądu właściwego – na jakiegokolwiek podstawie prawnej – do prowadzenia dowolnego postępowania wobec dłużnika głównego. Jeżeli roszczenie osoby dotyczy przedmiotu lub części przedmiotu postępowania toczącego się między dwoma innymi stronami, sąd właściwy dla tego postępowania będzie sądem właściwym dla każdego postępowania, które taka osoba może wszcząć przeciwko stronom trwającego postępowania, aby dochodzić swoich roszczeń.

2.2.2.2 W jakim przypadku muszę wybrać sąd inny niż ten właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady)?

W przypadku gdy przepisy stanowią, że określony sąd posiada właściwość wyłączną. Przepis ten stosuje się przykładowo w poniższych przypadkach.

W przypadku spraw dotyczących kontroli decyzji administracyjnych w sprawie wjazdu na terytorium Węgier i pobytu na nim właściwość ustala się na podstawie siedziby organu administracji prowadzącego postępowanie w pierwszej instancji. Jeżeli na tej podstawie nie można ustalić właściwości, właściwość wyłączną w tej sprawie będzie miał Sąd Administracyjny i Pracy w Budapeszcie.

Jeżeli organ administracji prowadzący postępowanie w pierwszej instancji jest organem właściwym dla całego kraju – z pewnymi wyjątkami – właściwość wyłączną będzie miał Sąd Administracyjny i Pracy w Budapeszcie.

W przypadku spraw o zakończenie lub ograniczenie egzekucji właściwość wyłączną będzie miał sąd zarządzający wszczęcie egzekucji. Jeżeli egzekucję zarządził sąd okręgowy, sąd administracyjny i pracy lub notariusz, właściwość wyłączną będzie miał sąd właściwy dla miejsca zamieszkania dłużnika.

Postępowanie wszczęte w sprawie przekazania majątku do egzekucji podlega właściwości wyłącznej sądu rejonowego właściwego dla obszaru, na którym zajęto majątek.

2.2.2.3 Czy strony mogą samodzielnie określić jako właściwy sąd, który w innym wypadku nie byłby właściwy?

W sprawach majątkowych strony mogą wskazać konkretny sąd jako właściwy do rozstrzygnięcia sporu toczącego się obecnie w ich sprawie lub dowolnego sporu, który może wynikać z określonego stosunku prawnego, chyba że prawo stanowi inaczej. Strony mogą poddać się takiej właściwości w formie pisemnej, w formie ustnej poświadczonej na piśmie, w formie zgodnej z przyjętymi pomiędzy stronami praktykami handlowymi lub w przypadku handlu międzynarodowego w formie zgodnej z praktykami handlowymi, które są lub powinny być stronom znane oraz są ogólnie znane i regularnie stosowane w danej branży przez strony zawierające umowę obejmującą taki przepis dotyczący właściwości. Strony nie mogą wskazać właściwości, w przypadkach gdy z przepisów prawa wynika właściwość wyłączna konkretnego sądu. O ile przepisy nie stanowią inaczej lub strony nie postanowią inaczej, wyznaczony sąd posiada właściwość wyłączną. Przepis dotyczący właściwości dotyczy również następców prawnych. Jeżeli sąd właściwy zostanie wskazany w ogólnych warunkach umowy, na wniosek pozwanego złożony najpóźniej na pierwszej rozprawie w danej sprawie sąd wskazany jako właściwy przekaze sprawę sądowi właściwemu zgodnie z podstawowymi przepisami prawa w celu przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku.

W sprawach majątkowych strony nie mogą wskazać Sądu Okręgowego dla miasta stołecznego Budapesztu i Sądu Okręgowego dla okolic Budapesztu w sprawach, w których właściwe są sądy okręgowe, ani Centralnego Sądu Rejonowego w Peszcie, w sprawach, w których właściwe są sądy rejonowe, jako sądu właściwego do rozstrzygnięcia toczącego się między nimi sporu lub dowolnego przyszłego sporu, który może wynikać z określonego stosunku prawnego.

3 W przypadku gdy właściwość mają sądy szczególne, w jaki sposób mogę dowiedzieć się, do którego z nich należy się zwrócić?

Sądy administracyjne i pracy są jedynymi sądami szczególnymi działającymi na Węgrzech. Na przykład w sprawie wynikającej ze stosunku pracy właściwość wyłączną posiada sąd administracyjny i pracy właściwy dla siedziby pracodawcy lub dla oddziału pracodawcy, w którym pracownik świadczy lub świadczył pracę na podstawie umowy o pracę.

W przypadku postępowania administracyjnego, o ile nie zostanie ustalona właściwość wyłączna innego sądu lub nie ma innych przepisów prawa, właściwość ustala się na podstawie siedziby organu administracji prowadzącego postępowanie w pierwszej instancji. Jeżeli właściwość organu administracji prowadzącego postępowanie w pierwszej instancji obejmuje kilka komitatów (w tym stolicę), właściwość zostanie ustalona – z kilkoma wyjątkami – według

miejsca zamieszkania skarżącego na terenie Węgier lub, w przypadku braku takiego miejsca, według miejsca pobytu, natomiast w przypadku osób prawnych i podmiotów niemających osobowości prawnej właściwym sądem będzie sąd właściwy dla obszaru, na którym znajduje się węgierska siedziba jednostki. Jeżeli decyzja administracyjna, do której odnosi się wniosek o kontrolę, dotyczy prawa lub obowiązku lub stosunku prawnego związanego z nieruchomością, sprawę należy wnieść do sądu właściwego dla miejsca położenia nieruchomości. Jeżeli decyzja administracyjna, która ma zostać poddana kontroli, wymaga wydania powiadomienia lub pozwolenia lub dotyczy działalności związanej z takim powiadomieniem lub pozwoleniem, właściwym sądem będzie sąd właściwy dla miejsca, w którym działalność jest lub będzie prowadzona. Jeżeli organ administracji prowadzący postępowanie w pierwszej instancji jest właściwy dla całego kraju – z pewnymi wyjątkami – właściwość wyłączną będzie miał Sąd Administracyjny i Pracy w Budapeszcie.

Ostatnia aktualizacja: 10/11/2015

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.